

Kmetijstvo, s čém ali kako mu pomoči?

Iz Št. Ilja v slov. Goricah.

(Dalje in konec.)

Ni čuda, da kmetje imajo tako visoke ob-
činske in okrajne doklade. To bi se moralo
prenarediti, da bi se ljudje ne smeli tako kla-
titi po svetu in drug drugemu kruha od ust
trgati. In v to naj bi pripomogla postava s
tem, da kdor bi čez določeno število let živel
izven domačega kraja naj bi tedaj tudi na star-
rost in o boleznih dotični kraj za nj skrbel.
Tovarne in mesta naj za ljudi, ki so tamkaj
svojo moč in zdravje porabili v korist mešča-
nov in fabrikantov, na starost in o boleznih tako
za-nje skrbijo, kakor morajo kmetje za svoje.

Le tako bi bilo mogoče kmetu si dobiti
za pravo plačilo posla in delavca, zemljišče bi
ne trpelo škode zaradi obdelovanja in tako bi
tudi imeli dovolj kruha — kmet, družina in de-
lavci. Z obilnimi delavnimi močmi bi se polj-
ski pridelki izboljšali in dalo bi se še tudi kaj
stržiti.

Ko bi se po taki postavi ljudem zabranilo
čez določeno število let se v svoj kraj vrniti,
bi marsikateri raji med svojimi domačimi živel
in pri kmetih domačih pridno delal, kakor pa bi
se na stare dni med ptujci potepal ali bolan ležal.
Z enako postavo bi se tedaj zdatno pomaglo
kmetu v materialnem oziru in pri delavskih
močeh, zraven pa bi mu tudi ne trebalo rediti
tistih onemogležev, katerih morda od šole ven
ni bilo več doma in niso bili morda urico ne
v korist s svojimi rokami domačemu kmetu.
Žal tedaj, da liberalci, kateri še v štajarskem
deželnem zboru zvonec nosijo, nočejo nič slišati
o enaki postavi.

V zadnjem članku smo rekli, da kmeta
tarejo tudi slabe letine. Ob uri, ko se že ve-
seli obilnega pridelka in plačila za svoj celo-
letni trud, prihruje vničevalna toča in proč je
vse njegovo upanje. Že je računil, koliko da
bode hranil tega ali onega za dom in koliko
da sme prodati, da bode potolažil davkarijo in
druge upnike. Ali kaj zdaj storiti? Goveda
nima prodati, gozd je že iztrebljen, kam se po-
dati v skrajni sili, kakor k bogatinu ali v hra-
nilnico, da si izposodi potreben denar in si da
na posestvo „intabulirati“, ni pa morebiti dobro
pomislil, da bode treba vsako leto obresti na
tanko odrajtavati, da pa še prejšnja leta niti
za davek in domače potrebe denarja ni zmogel,
ker so zmiraj vmes prišli nenavadni stroški,
nesreča na polju in pri živini, bolezen in smrt.

Kakor voda, tako je tudi kredit ali kapi-
tal zemljišču koristen, ako pa ta svojo mejo
prekorači, namreč da se napravlja vedno več
in več dolg (drugače rečeno, ako se zadolži
čez vrednost posestva) tedaj je pa ravno tako
škodljiv, kakor povodenj. Hranilnica pa ne

pozna nikakega usmiljenja do dolžnika. Vedno
množeči se kapital jo drvi brez prenehanja in
brez ozira naprej. Obresti naraščajo noč in dan,
v delavnikih in praznikih, v slabih in dobrih
letinah. Se-li zadolžen kmet kaj razloči od
sužnjega? Prav nič. Svoje pridelke mora skoraj
vsakokrat hitro prodati, svojo družino potem
stradati in zopet celo leto kot suženj za svoje
upnike delati. Kmet, ki se zadolži škoduje
najprej svojem zemljišču, žito mora že prodati
na njivi, seno na travniku, tele v kravi; po
tem takem ni živine, ni gnoja, ni pravega pri-
delka in gozd kaže rebra. Dobiček ima edino
le upnik, ki dobiva obresti, upnik žanje, kjer
ni sejal. Vsak tedaj lahko sprevidi, koliko ško-
duje zadolženje zemljišču in kmetu. Vse to
pa je krivo, ker je vsakemu, kakor zgoraj rečeno,
svobodno se zadolžiti, kolikor se hoče in zamore.
In to svobodno zemljiščno zadolževanje je tista
povodenj, ki zemljišče preplavljuje, ki grunte raz-
dira in kmete oničuje. Želeti je toraj, da naj
se zabrani prej ko prej po postavi svobodno za-
dolževanje v korist in blagostanje kmetijstva.

Zraven teh koristnih postav in naprav
mora pa tudi šola priti na pomoč kmetijstvu
v tem, da se na kmetih širi zdravi poduk in
prava Kristusova morala, da se kmet ohrani,
da postane pravičen, miren in zmeren, kajti
prvi pogoj sreče na kmetih so: zmernost, trez-
nost in bogoljubje; brez te moralne podlage si
ne moremo misliti prave sreče na kmetih, kajti
v hišah, kjer vlada mir, strah božji, tam je
tudi sreča in blagoslov božji.

Fr. Fr.

Gospodarske stvari.

O zastrupljenju škodljivih mrčesov.

(Dalje)

2. Gosenice drevesnih predic. Za
preganjanje tega mrčesa se je že davno žve-
plovi kalij ali žveplova jetra od mnogih
strani priporočevalo. Gosenice se zaprejajo v
gnjezda med liste in cvet, se odtod razširjajo
čez celo drevo, narejajo posebno na jabljanih
in slivah veliko škode in se od časa do časa
zopet v gnjezda umaknejo. Poznejše skušnje
pa so pokazale, da jih raztoplina iz žveplovih
jeter ne more niti gosenic zmočiti, niti v gnjezda
vdreti in je tedaj škropljenje dreves z njo brez
vsega učinka. Nadaljšnje poskušnje so poka-
zale, da je raztoplina iz 2 gramov žveplovih
jeter in iz 15 gramov mazljivega mijila gose-
nice na listju in v gnjezdih naglo pokončala.

Ta strup se more povsodi prav lahko na-
praviti. Mazljivo mijilo in žveplova jetra si
vsakdo sam lahko raztopi: na hektoliter pride
1.5 kila mazljivega mijila in 200 gramov žve-
plovih jeter. Tudi tukaj se mora gledati na